

PERIODIKU BANKAR

VËSHTRIM MBI SEKTORIN
FINANCIAR TË KOSOVËS

INDUSTRIA BANKARE - STATISTIKA MBI TRANSAKSIONET NDËRBANKARE

PERIODIKU BANKAR

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION

 Banka Ekonomike

 BANKA PËR BIZNES
Mundësi për më shumë...

iŞBANK

 Prishtina

 ProCredit Bank

 **Raiffeisen
BANK**

 TEB
BNP PARIBAS JOINT VENTURE

PËRGATITUR NGA:

DR. SC. PETRIT BALIJA,
Kryeredaktor

KRESHNIK KOSUMI,
Redaktor

MIRANDA RUGOVAJ
Koordinatore

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS

DATA E PUBLIKIMIT,
20 maj 2015

**PERIODIKU BANKAR MBËSHTETET
NGA FONDI EVROPIAN PËR EVROPËN
JUGLINDORE**

EUROPEAN FUND FOR SOUTHEAST EUROPE

Gjetjet, interpretimet dhe përfundimet e shprehura në këtë publikim nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Fondit Evropian për Evropën Juglindore (EFSE), partnerëve të tij, apo ofruesve të shërbimeve të EFSE-së.

**SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION**

Deklarimi i përgjegjësisë: Ky publikim është produkt i stafit të Shoqatës së Bankave të Kosovës. Gjetjet, interpretimet dhe përfundimet e shprehura në këtë publikim nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e sektorit bankar apo pikëpamjet e anëtarëve të Shoqatës së Bankave. Shoqata e Bankave të Kosovës përdorë burime të besueshme, por nuk garanton saktësinë e të dhënave të përfshira në këtë publikim.

INDUSTRIA BANKARE - STATISTIKA MBI TRANSAKSIONET NDËRBANKARE

PËRMBAJTJA

PJESA I

Numri dhe vlera e transaksioneve **1-2**

Numri i terminaleve, kartelave dhe llogarive të e-banking **2-5**

Vlera dhe numri i transaksioneve me kartela dhe e-banking
të industrisë bankare **5-7**

Të hyrat nga tarifat në raport më numrin e transaksioneve **7-7**

Instrumentet e pagesave krahasuar me vendet e Evropës juglindore **7-10**

Referencat **10-10**

PJESA II

Lajme nga industria bankare **12-14**

NUMRI DHE VLERA E TRANSAKSIONEVE TË INDUSTRISE BANKARE NË KOSOVË

Përveç rritjes së vazhdueshme të vlerave kryesore të industrisë bankare në bilancin e gjendjes dhe në pasqyrën e të ardhurave, industria bankare rritje të ndjeshme ka shënuar edhe në numrin dhe vlerat e transaksioneve. Në dy tabelat e dhëna në vijim mund të shihen këto të dhëna.

NUMRI I TRANSAKSIONEVE						
Nr.	Lloji i transaksioneve	2010	2011	2012	2013	2014
1	Të rregullta	615,700	727,668	833,409	970,717	1,032,043
2	Prioritare	15,145	18,657	22,300	24,812	26,079
3	Të rregullta-masive	2,872,234	2,937,845	2,916,145	3,294,677	3,731,436
4	Prioritare-masive	2,021	2,091	3,873	1,797,330	3,233,049
5	Pagesat xhiro	419,329	496,197	543,338	692,281	1,013,620
6	Letra me vlerë	0	0	309	498	618
7	Debitimi Direkt	3,303	7,321	10,304	13,115	14,582
8	Total	3,927,732	4,189,799	4,329,678	6,793,430	9,051,427

Tab. 1 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Tabela 1 tregon numrin dhe llojin e transaksioneve të realizuara përmes industrisë bankare. Nëse krahasohet dallimi ndërmjet vitit 2010 dhe 2014, mund të vërejmë se gjithsej numri i transaksioneve është dyfishuar. Në kuadër të gjithsej numrit të transaksioneve, në fund të vitit 2014 pjesën kryesore të tyre e përbëjnë transaksionet e rregullta-masive me 41.2%, pas kësaj rradhiten transaksionet prioritare-masive me 35.7%, të rregulltat me 11.4% dhe kështu me rradhë.

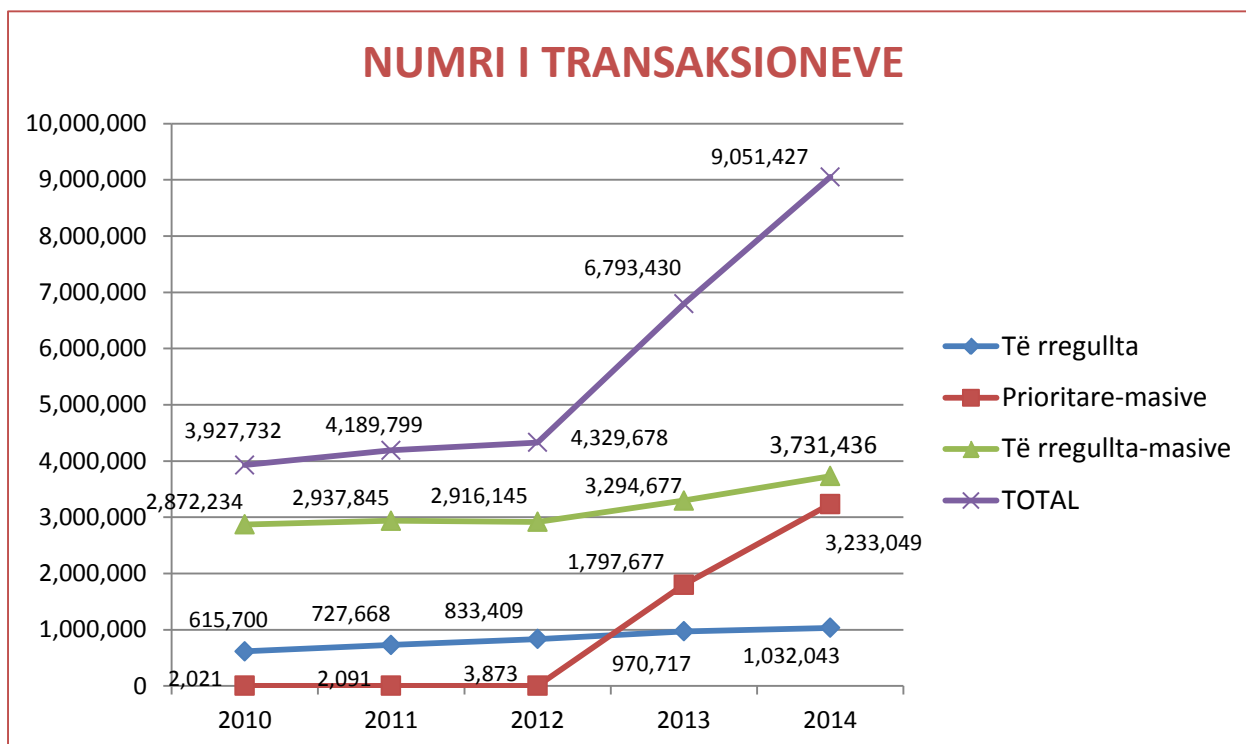

Fig. 1 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Rritje të ndjeshme nga figura 2 mund të vërehet se është shënuar kryesisht në dy vitet e fundit, pra gjatë vitit 2013 dhe 2014, në kuadër të gjithsej numrat e transaksioneve. Ky trend i rritjes në dy vitet e fundit mund të vërehet pothuajse tek të gjitha llojet e transaksioneve.

VLERA E TRANSAKSIONEVE (milion Euro)						
Nr.	Lloji i transaksioneve	2010	2011	2012	2013	2014
1	Të rregullta	2,949,927,889	3,089,861,522	3,161,880,010	3,319,527,253	3,329,886,961
2	Prioritare	568,863,646	652,651,299	893,490,615	768,577,986	666,722,026
3	Të rregullta-masive	402,854,278	465,187,793	470,361,458	531,795,573	536,499,429
4	Prioritare-masive	1,386,264	1,434,815	2,397,909	374,517,269	645,334,638
5	Pagesat xhiro	734,367,963	871,170,119	892,130,913	899,986,956	949,316,256
6	Letra me vlerë			252,653,198	534,011,408	695,370,096
7	Debitimi Direkt	2,807,939	6,252,067	8,043,429	6,763,903	7,182,931
8	Total	4,660,207,982	5,086,557,617	5,680,957,532	6,435,180,348	6,830,312,337

Tab. 2 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Ashtu sikurse është rritur numri i transaksioneve edhe vlera e tyre në industrinë bankare ka shënuar rritje për të gjitha llojet e tyre. Rritja e këtyre vlerave mund të vërehet nga tabela 2 e paraqitur. Në krahasim prej vitit 2010, vlera e gjithsej transaksioneve është rritur për 46.5% në fund të vitit 2014. Në kuadër të gjithsej vlerave të transaksioneve në fund të vitit 2014, vlerat më të mëdha i kanë shënuar transaksionet e rregullta të cilat përbëjnë 48.7% të gjithsej vlerës së transaksioneve, pas kësaj rradhiten vlera e transaksioneve xhiro, letrat me vlerë e kështu me rradhë.

Rritja e numrit dhe vlerave të transaksioneve në industrinë bankare, tregon se qytetarët e Republikës së Kosovës kanë besim të madh tek kjo industri, me ç'rast gjithnjë e më shumë pagesat e tyre kanalizohen përmes industrisë bankare. Për më shumë, kjo industri përdoret edhe si instrument për të dokumentuar çdo pagesë që klientët e bëjnë në emër të obligimeve që ata i kanë.

NUMRI I TERMINALEVE, KARTELAVE DHE LLOGARIVE TË E-BANKING

Për klientët e industrisë bankare, instrumentet elektronike të pagesave janë gjithnjë e më shumë të nevojshme, meqenëse mundësojnë realizimin e pagesave kurdo që ata kanë nevojë, pavarësisht kohës dhe orarit të punës, duke i mundësuar që këtë shërbim ta realizojnë gjatë njëzet e katër orëve. Për këtë arsye edhe përdorimi i tyre është gjithnjë e më shumë në rritje, sikurse mund të vërehet edhe në tabelën 3 të paraqitur.

NUMRI I KARTELAVE BANKARE									
Nr.	Kartela sipas funksionit	2013				2014			
		TM1	TM2	TM3	TM4	TM1	TM2	TM3	TM4
I.	Kartela me funksion cash-i	670,871	702,238	730,812	754,380	731,442	750,878	813,199	813,026
II.	Kartela me funksion pagese prej të cilave:	679,017	702,238	730,812	754,380	731,442	750,878	798,996	799,742
	1 - Kartela me funksion debiti	581,674	602,899	628,173	645,048	618,926	633,635	679,465	678,090
	2 - Kartela me funksion krediti	97,343	99,339	102,639	109,332	112,516	117,243	119,531	121,652
III.	Kartela me funksion para elektronike	13,318	13,589	13,589	15,017	15,125	14,203	14,203	13,284
IV.	Numri total i kartelave	692,335	715,827	744,401	769,397	746,567	765,081	813,119	813,026

Tab. 3 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Në fund të vitit 2014 numri i kartelave bankare ka arritur në 813,026, prej të cilave 83.4% e përbëjnë kartelat me funksion debiti, 14.9% kartela me funksion krediti dhe 1.6% kartela me funksion para elektronike.

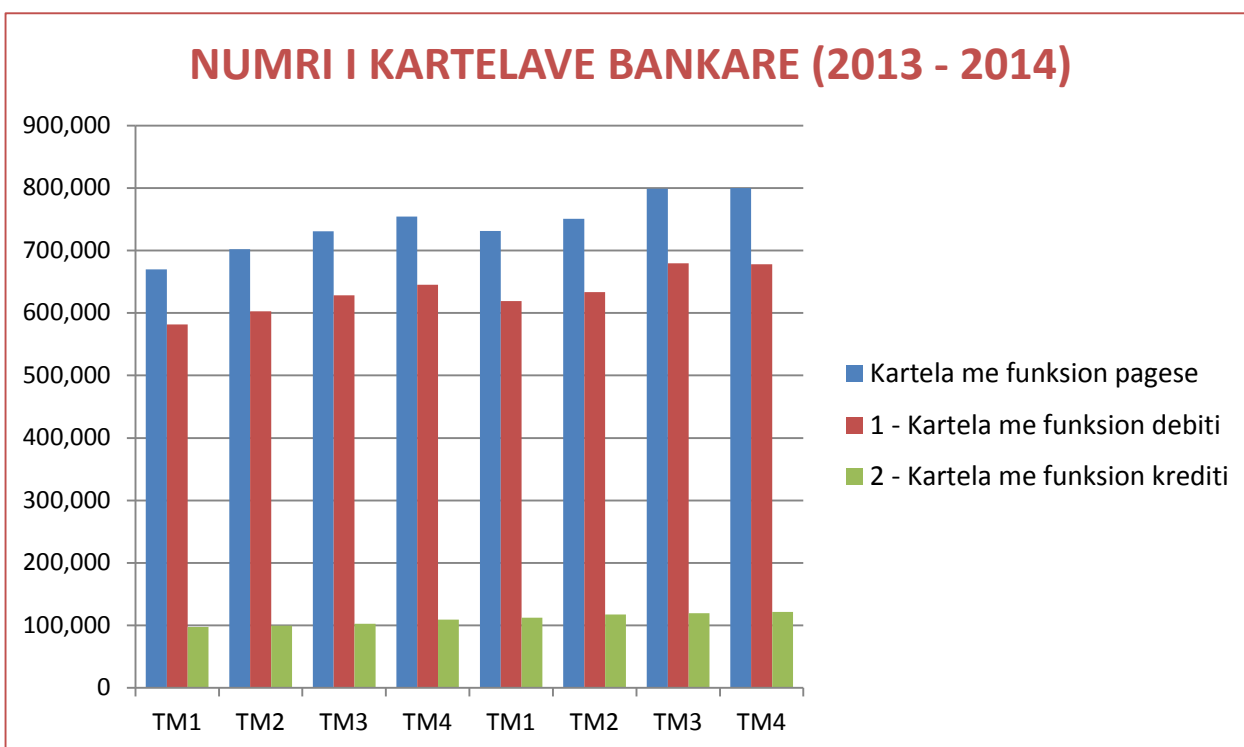

Fig. 2 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Industria bankare ka një infrastrukturë relativisht të mirë të terminaleve të krijuar dhe të shpërndarë në gjithë territorin e Republikës së Kosovës, përmes të cilave kryhen transaksionet duke shfrytëzuar kartelat bankare. Tabela 4 e tregon këtë infrastrukturë nëpër vite mbi numrin e pikave shitëse dhe bankomateve.

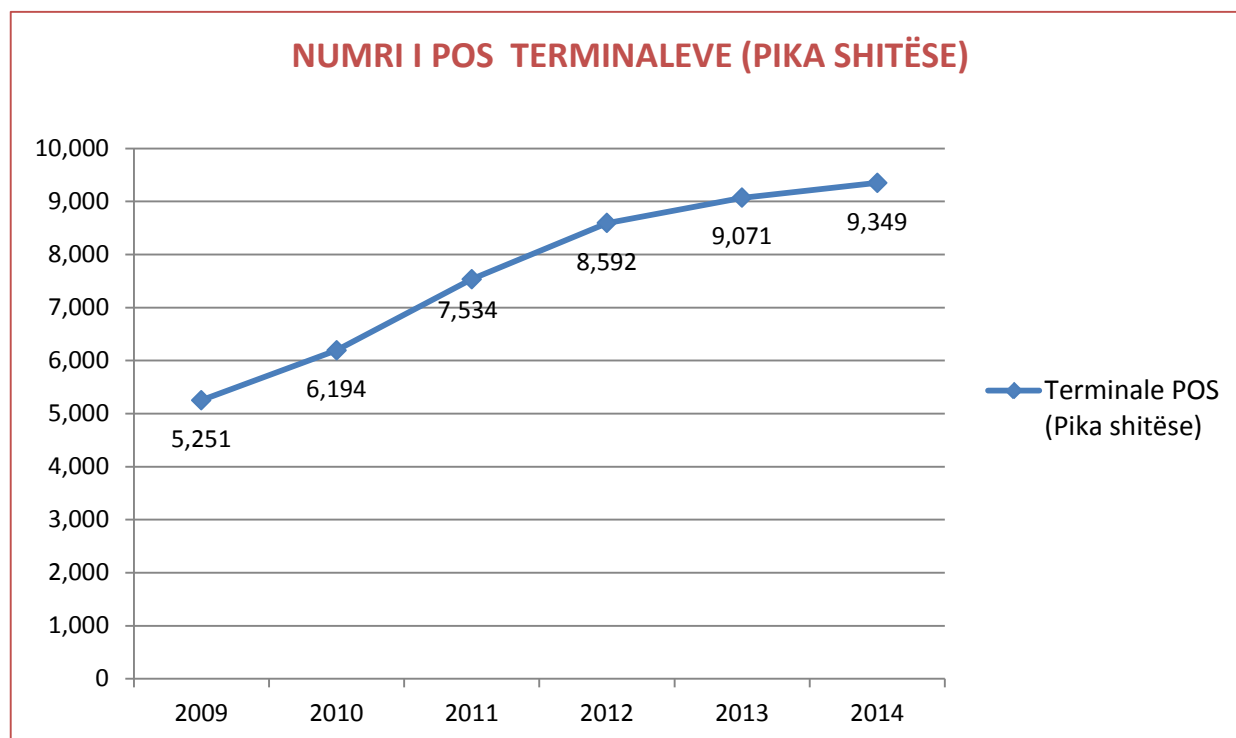
NUMRI I TERMINALEVE PËR KARTELAT DHE PARANË ELEKTRONIKE

Nr.	Terminale sipas funksionit	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I.	Bankomate - Automated Teller Machines (ATM) prej të cilave:	339	415	460	483	496	498
	1 - ATM me funksion tërheqje cash	339	415	460	483	496	498
	2 - ATM me funksion transferim krediti prej të cilave:	122	141	147	145	148	50
	a - ATM me funksion të pagesave Kos-Giro	N/A	39	69	73	70	50
	3 - ATM me funksion depozitim cash	0	0	1	1	8	13
II.	Terminale POS (Point of Sale) prej të cilave:	5,251	6,194	7,534	8,592	9,071	9,349
	1 - terminale POS me funksion tërheqje cash	221	212	1,376	220	215	220
	2 - terminale EFTPOS	5,223	5,930	6,320	8,499	8,856	9,179
III.	Terminale virtuale POS për përdorimin e kartelave	0	0	0	0	0	7
IV.	Terminale për përdorimin e parasë elektronike	0	0	0	0	0	0

Tab. 4 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Në krahasim me vitin 2009, industria bankare në fund të vitit 2014 ka shënuar rritje për 46.9% në numrin e bankomatëve. Është e rëndësishme të theksohet se industria bankare përveç mundësisë për tërheqje të parave të gatshme ka krijuar mundësinë që përmes bankomatëve të kryhen edhe pagesa të ndryshme sikurse që janë pagesat xhiro, pagesat për mbushje të telefonave, deponim të mjeteve etj.

Në industrinë bankare krahas rritjes së numrit të bankomatëve është rritur edhe numri i pikave shitëse. Kjo mund të vërehet nga tabela 4 dhe figura 3.

Tab. 4 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Në krahasim me vitin 2009, industria bankare në fund të vitit 2014 ka shënuar rritje për 78.0% për numrin e pikave shitëse apo 4,098 terminale POS më shumë.

NUMRI I LLOGARIVE E-BANKING							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nr.	Kartela sipas funksionit	Totali	Totali	Totali	Totali	Totali	Totali
1.	Kartela me funksion cash-i	40,924	55,292	68,990	97,089	131,365	157,761

Tab. 5 | Burimi: BQK – Raporti tremujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Rritje shumë të ndjeshme në numrin e tyre kanë shënuar edhe llogaritë e-banking. Në krahasim me vitin 2009, numri i llogarive e-banking është rritur për 285% në fund të vitit 2014.

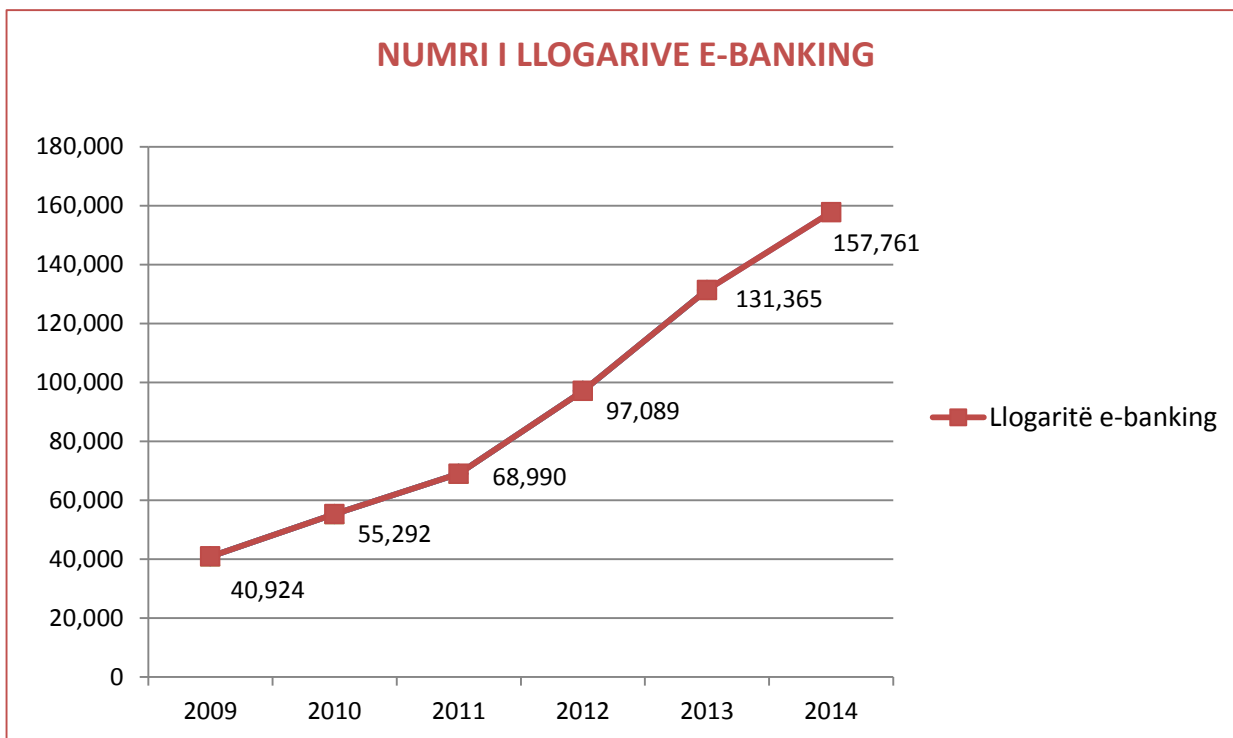

Fig. 4 | Burimi: BQK – Raporti tremujor mbi instrumenteve cash dhe jocash

Rritja e numrit të llogarive e-banking është në proporcion edhe me rritjen e numrit dhe vlerave të transaksioneve të realizuara me këtë instrument të pagesave të cilat vlera do të trajtohen në vijim.

VLERA DHE NUMRI I TRANSAKSIONEVE ME KARTELA DHE E-BANKING TË INDUSTRIISË BANKARE

Tabela 6 dhe 7 tregon se viti 2014 në krahasim me vitin 2013 ka shënuar rritje si në numër dhe vlera të transaksioneve. Viti 2014 kishte për 12.2% numër të transaksioneve me kartela më shumë se sa viti 2013, 7.3% numër të transaksioneve me tërheqje në para të gatshme në bankomate dhe 25.5% më shumë numër të pagesave me kartela në terminale në pika të shitjeve.

NUMRI I TRANSAKSIONEVE ME KARTELA PËRMES TERMINALEVE

Nr.	Përshkrimi	2013				Total	2014				Total
		TM1	TM2	TM3	TM4		TM1	TM2	TM3	TM4	
I.	Total i transaksioneve me kartela prej të cilave:	3,029,903	3,264,376	3,44,217	3,390,578	13,129,074	3,324,599	3,617,691	3,874,485	3,917,414	14,734,189
	1 - ATM tërheqje cash	2,120,630	2,294,325	2,436,798	2,399,759	9,251,512	2,245,689	2,478,440	2,640,917	2,561,090	9,926,136
	2 - ATM depozitime	912	1,252	1,580	1,570	5,314	3,527	4,591	5,553	14,053	27,724
	3 - Kredit transfere nëpërmjet ATM	29,656	29,276	26,031	23,345	108,308	18,770	18,890	17,690	14,810	70,160
	4 - Tërheqje cash në terminale POS	3,964	3,995	10,195	3,810	21,964	4,011	4,191	3,865	1,266	13,333
	5 - Pagesa me kartela në terminale POS	874,741	935,528	969,613	962,094	3,741,976	1,052,602	1,111,579	1,206,460	1,326,195	4,696,836

Tab. 6 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Në tabelën 7 vërehet se në krahasim me vitin 2013, vlerat e transaksioneve me kartela në fund të vitit 2014 janë rritur për 9.2%, tërheqjet me para të gatshme për 6.4%, përdërisa pagesat me kartela në terminale në pika të shitjeve për 24.0%.

VLERA E TRANSAKSIONEVE ME KARTELA PËRMES TERMINALEVE

Nr.	Përshkrimi	2013				Total	2014				Total
		TM1	TM2	TM3	TM4		TM1	TM2	TM3	TM4	
I.	Total i transaksioneve me kartela prej të cilave:	233,886,942	273,476,662	356,068,883	292,017,218	1,155,449,704	261,206,247	303,438,700	358,981,323	338,606,328	1,262,232,598
	1 - ATM tërheqje cash	2,120,630	2,94,325	2,436,798	2,399,759	9,251,512	2,245,689	2,478,440	2,640,917	2,561,090	9,926,136
	2 - ATM depozitime	912	1,252	1,580	1,570	5,314	3,527	4,591	5,533	14,053	27,724
	3 - Kredit transfere nëpërmjet ATM	29,656	29,276	26,031	23,345	108,308	18,770	18,890	17,690	14,810	70,160
	4 - Tërheqje cash në terminale POS	3,964	3,995	10,195	3,810	21,964	4,011	4,191	3,865	1,266	13,333
	5 - Pagesa me kartela në terminale POS	874,741	935,528	969,913	962,094	3,741,976	1,052,602	1,111,579	1,206,460	1,326,195	4,696,836

Tab. 7 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Numri dhe vlerat e transaksioneve të realizuar përmes e-banking janë gjithashtu në rritje. Kjo rritje e tyre mund të vërehet nga tabela 8 e paraqitur, me ç'rast vlerat janë shumëfishuar. Vetëm brenda një viti, numri i transaksioneve në raport me vitin 2013 është rritur për 49.5%, përdërisa vlerat e transaksioneve janë rritur për 58%.

NUMRI DHE VLERA E TRANSAKSIONEVE PËRMES E-BANKING

Nr.	Përshkrimi	2009	2010	2011	2012	2013	2014
		Totali	Totali	Totali	Totali	Totali	Totali
1.	Numri i transaksioneve	228,886	318,375	424,273	625,762	1,056,655	1,579,838
2.	Vlera e transaksioneve	607,305,817	782,383,357	1,218,089,663	1,499,093,438	2,671,011,546	4,220,405,696

Tab. 8 | Burimi: BQK – Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Nëse këto vlera i krahasojmë me periudhat e mëhershme, pra nga viti 2009 me 2014, numri dhe vlera e transaksioneve me e-banking gati se është shtatëfishuar.

Të gjitha të dhënat dhe statistikat e treguara më lartë, tregojnë se industria bankare është duke u orientuar shumë drejt përdorimit të instrumenteve të pagesave elektronike, pra drejt automatizimit të shërbimeve dhe produkteve pa pas nevojë për prezencë fizike të punonjësve të bankës. Këto shërbime janë përputhje me zhvillimet bashkëkohore të cilat ofrojnë shërbime njëzet e katër orë, pra pa ndërprerje, pavarësisht orarit dhe kohës, duke ofruar në të njëjtën kohë siguri dhe saktësi gjatë përdorimit të tyre. Këto kanë bërë që të jenë edhe arsyt kryesore se pse instrumentet elektronike të pagesave janë përkrahur dhe kanë shënuar rritje të rëndësishme në përdorimin e tyre.

TË HYRAT NGA TARIFAT NË RAPORT MË NUMRIN E TRANSAKSIONEVE

Pavarësisht rritjes së ndjeshme në numra dhe vlera të gjithsej transaksioneve në kuadër të industrisë bankare në dy vitet e fundit, siç shihet në tabelën 9 dhe 10 në dy vitet e fundit, ku numri i transaksioneve është rritur për 56.9% në vitin 2013 dhe për 33.2% në vitin 2014, të hyrat nga jo interesi, ku bëjnë pjesë të hyrat nga tarifrat dhe komisionet, kanë ngelur afërsisht të njëjta.

NUMRI DHE VLERA E TRANSAKSIONEVE SI DHE TË HYRAT NGA JOINTERESI						
		2010	2011	2012	2013	2014
Nr.	Përshkrimi	Totali	Totali	Totali	Totali	Totali
1.	Numri i transaksioneve	3,927,732	4,189,799	4,329,678	6,793,430	9,051,427
2.	Vlera e transaksioneve	4,660,207,982	5,086,557,617	5,680,957,532	1,499,093,438	6,830,312,337
3.	Të hyrat nga jointerеси (mil. euro)	41	45	47	50	48

Tab. 9 | Burimi: BQK – Pasqyra e të ardhurave të korporatave tjera depozituese dhe raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Të hyrat nga jointerеси në vitin 2014 kanë shënuar ulje prej 3.6%, pavarësisht rritjes së numrit dhe vlerës së transaksioneve në këtë vit. Kjo tregon se industria bankare ka zvogëluar në mënyrë të ndjeshme tarifrat nga transaksionet, meqenëse këto të hyra kanë qenë relativisht të njëjta nëpër vite, megjithë rritjen e vazhdueshme të numrit dhe vlerave të transaksioneve.

TRENDI RITËS I NUMRIT DHE VLERAVE TË TRANSAKSIONEVE DHE TRENDI I TË HYRAVE NGA JOINTERESI					
		2011	2012	2013	2014
Nr.	Përshkrimi	Totali	Totali	Totali	Totali
1.	Numri i transaksioneve	6.7%	3.3%	56.9%	33.2%
2.	Vlera e transaksioneve	9.1%	11.7%	13.3%	6.1%
3.	Të hyrat nga jointerеси	8.6%	3.5%	6.4%	-3.6%

Tab. 10 | Burimi: BQK – Pasqyra e të ardhurave të korporatave tjera depozituese dhe raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash

Industria bankare është duke investuar shumë në teknologji, përmes të cilës mundëson që transaksionet të realizohen përmes instrumenteve elektronike të pagesave, duke stimuluar klientët përmes uljes së tarifave për ata që përdorin këto instrumente.

Strategjia e ndjekur nga industria bankare e Kosovës është në përputhje me strategjinë kombëtare të pagesave të hartuar nga Banka Qendrore e Kosovës, e cila synon avancimin e mëtutjeshëm të shërbimeve dhe produkteve elektronike, me qëllim të minimizimit në përdorim të parasë së gatshme, duke kontribuar kështu drejtpërdrejt në uljen e ekonomisë joformale dhe zvogëlimin e shumë rreziqeve tjera që mund të rezultojnë nga përdorimi i parasë së gatshme.

INSTRUMENTET E PAGESAVE KRAHASUAR ME VENDET E EVROPËS JUGLINDORE

Industria bankare e Kosovës ka arritur që të zhvillohet viteve të fundit dhe të jetë e krahasueshme me vendet e tjera të rajonit apo edhe më larg, marrë parasysh këtu rrethanat në të cilat është zhvilluar industria bankare si dhe gjendja e bizneseve në Kosovë, kur këtu kemi parasysh listën e të bërit biznes sipas Bankës Botërore. Tabela 11 na jep një pasqyrë të përgjithshme mbi terminalet e pagesave dhe të instrumenteve të pagesave dhe krahasimi i tyre me vendet e tjera.

TABELA KRAHASUESE E INSTRUMENTEVE TË PAGESAVE ME VENDET E EVROPES JUGLINDORE NË VITIN 2013

Nr.	Përshkrimi	Kosova	Shqipëria	Mali i Zi	Maqedonia	Bosnia	Serbia	Kroacia	Sllovenia	Çekia	Turqia	Bullgaria	Hungaria
1	Banorë	1.8	2.89	0.62	2.06	3.84	7.18	4.26	2.06	10.52	75.63	7.28	9.91
2	ATM	496	822	334	930	1,368	2,673	4,123	1,775	4,399	42,011	5,848	4,830
-	ATM (për 1 milion banorë)	273	284	539	451	356	372	968	862	418	555	803	487
-	ATM (për 100 km ²)	5	3	2	4	3	3	7	9	6	5	5	5
3	POS	9,071	5,668	11,111	37,167	20,402	59,822	92,221	35,594	95,723	2,293,695	70,752	90,795
-	POS (për 1 milion banorë)	4,984	1,961	17,921	18,042	5,313	8,332	21,648	17,279	9,099	30,328	9,719	9,162
-	POS (për 100 km ²)	83	20	80	145	40	77	163	176	121	293	64	98
4	Kredit katrela	109,332	64,432	49,289	313,365	209,059	955,221	360,131	112,579	1,609,673	56,835,221	802,306	1,351,026
-	Kredit kartela (për 1 milion banorë)	60,073	22,295	79,498	152,119	54,442	133,039	84,650	54,650	153,011	751,490	110,207	136,330
5	Debit kartela	645,048	741,128	347,572	1,188,947	1,562,277	5,133,080	6,798,984	2,530,183	8,777,337	100,164,954	6,934,154	7,595,444
-	Debit kartela (për 1 milion banorë)	354,422	256,446	560,600	577,159	406,843	714,914	1,596,006	1,228,244	834,348	1,324,408	952,494	766,442
6	Numri i llogarive E-banking	131,365	113,930	48,215	468,097	122,522	-	-	-	-	-	-	-
-	E-banking (për 1 milion banorë)	72,179	39,422	77,766	227,232	31,907	-	-	-	-	-	-	-

Tab. 11 | Burimi: BQK – Raporti vjetor mbi instrumentet e pagesave

Nëse merret parasysh numri i popullsisë dhe hapësira territoriale në të cilën jetojmë, mund të shohim se industria bankare në Kosovë në shumë prej këtyre instrumenteve është para Shqipërisë dhe e krahasueshme me shumë prej vendeve të rajonit. Sidoqoftë nëse merret parasysh edhe trendi në përqindje të rritjes së përdorimit të instrumenteve të pagesave elektronike në Kosovë sidomos në dy vitet e fundit, të cilat u trajtuan në këtë publikim më lartë, atëherë mund të themi se Kosova është në nivel të kënaqshëm sa i përket ofrimit të infrastrukturës mbi shërbimet dhe produktet elektronike.

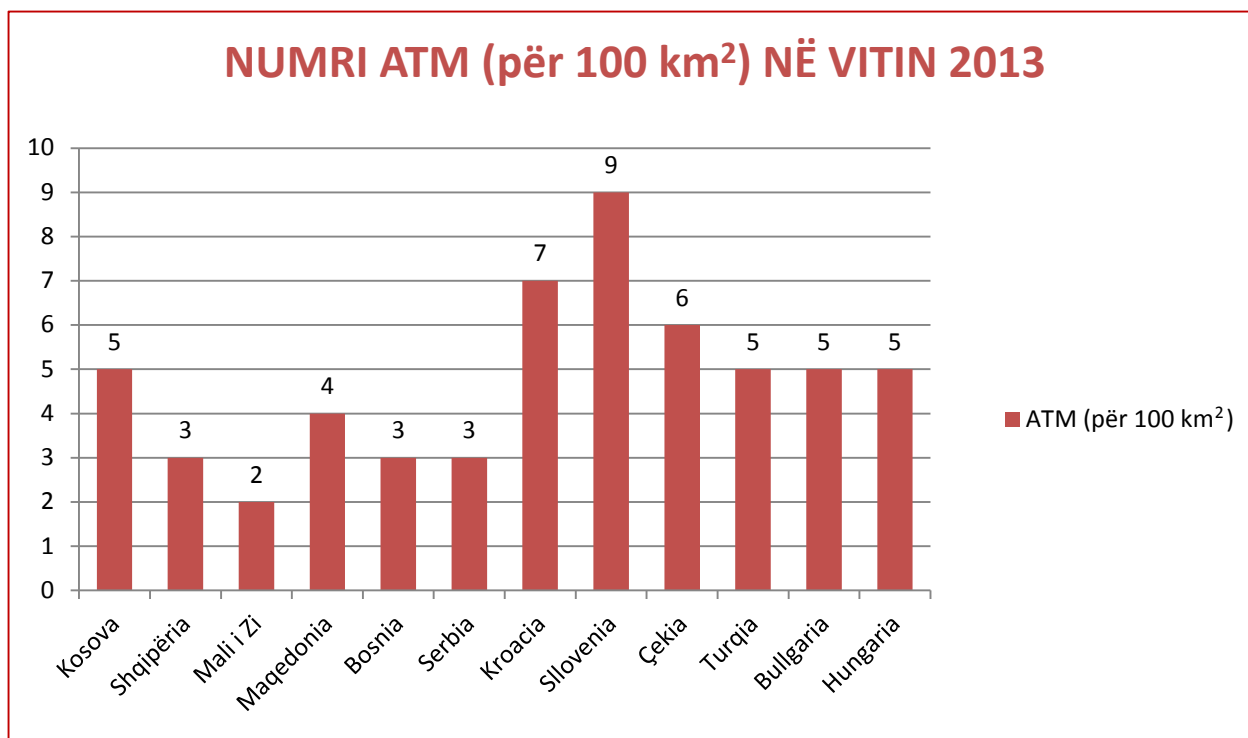

Fig. 5 | Burimi: BQK – Raporti vjetor mbi instrumentet e pagesave

Figura 5 tregon se sa bankomate ndodhen në një hapësirë prej 100 km², përmes të cilës mund të kuptojmë se Kosova është e krahasueshme me të gjitha shtetet e marra në krahasim, madje duke tejkaluar gjysmën e këtyre vendeve.

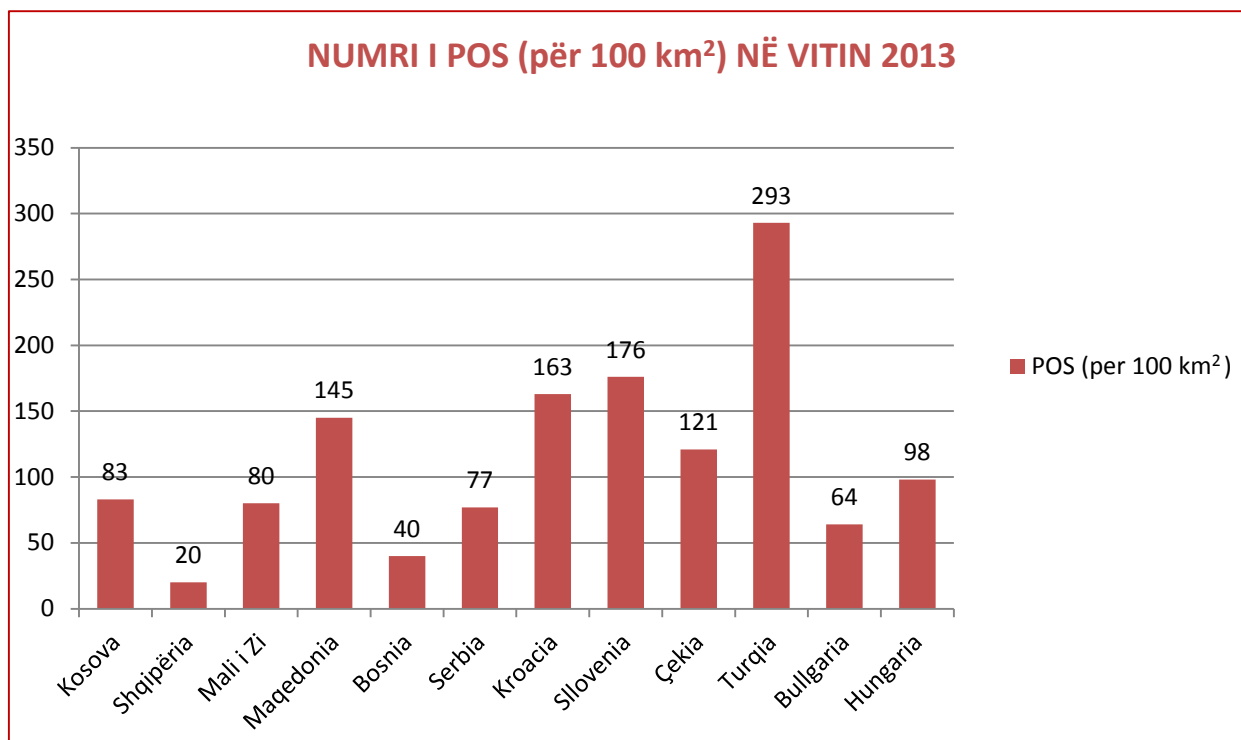

Fig. 6 | Burimi: BQK – Raporti vjetor mbi instrumentet e pagesave

Industria bankare në Kosovë nuk është inferiore edhe në raport më shpërndarjen e terminaleve të pikave të shitjes (POS), me ç’rast figura 6 tregon se Kosova është mbi pesë shtete dhe është e krahasueshme me vendet e tjera që e tejkalojnë këtë mesatare. Dihet se shpërndarja dhe përdorimi i pikave të shitjes varet shumë edhe nga zhvillimi i bizneseve në Kosovë të cilat pranojnë vendosjen e terminaleve në pikat e tyre, gjë që nënkupton se kjo meritë i takon të gjithë industrisë së ndërmarrjeve në vend.

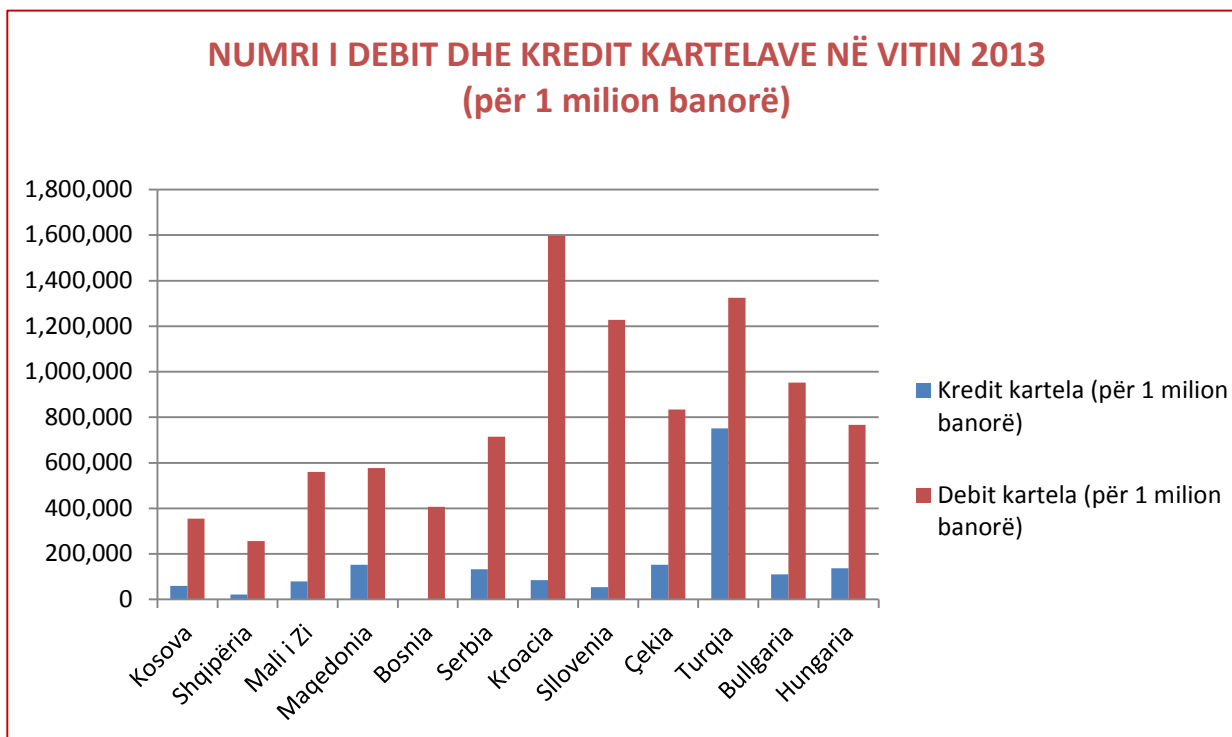

Fig. 7 | Burimi: BQK – Raporti vjetor mbi instrumentet e pagesave

Sa i përket përdorimit të kartelave bankare, Kosova është mbi Shqipërinës për 1 milion banorë, përdërisa është nën vendet e tjera që janë marrë për bazë krahasimi.

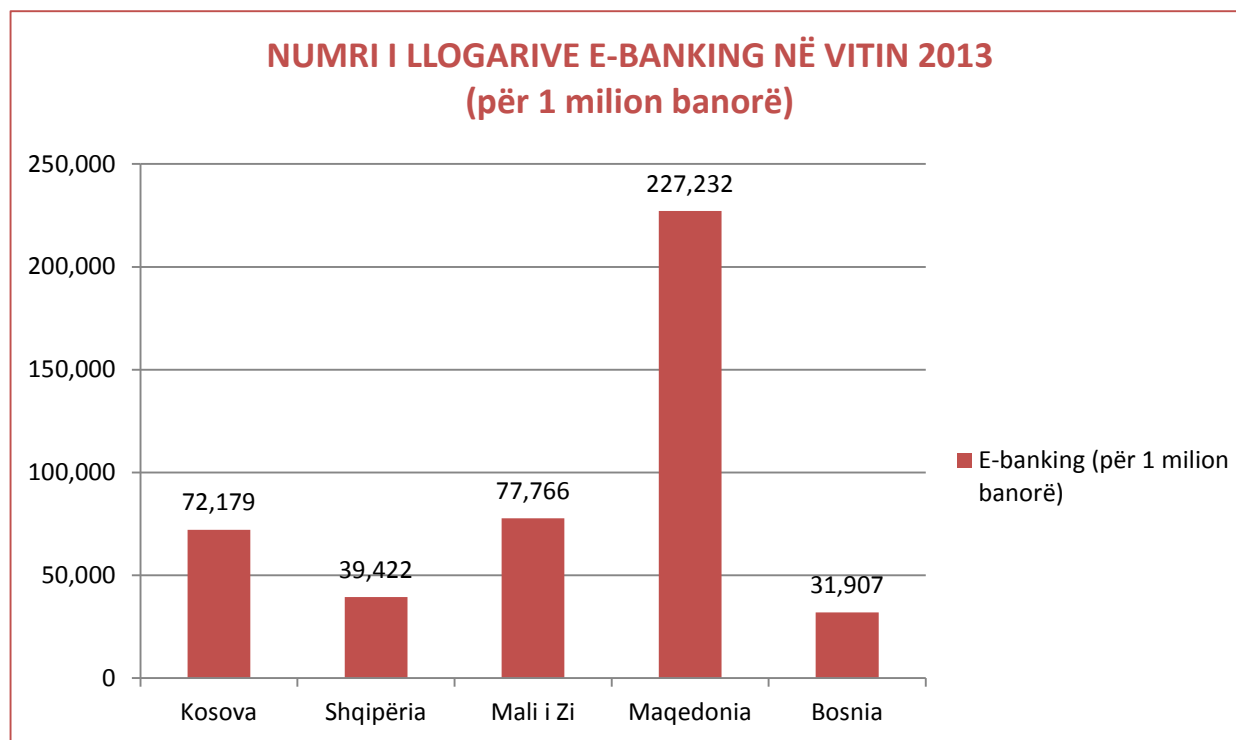

Fig. 8 | Burimi: BQK – Raporti vjetor mbi instrumentet e pagesave

E-banking në Kosovë është instrumenti elektronik i pagesave i cili ka shënuar rritjen më të madhe dhe nëse ky trend i rritjes vazhdon, atëherë shumë shpejt mund të presim që në mesatare të jetë në një nivel shumë të mirë në raport me vendet e rajonit. Në figurën 8 mund të shohim se numri i llogarive e-banking për një milion banorë është më i madh se sa ai në Shqipëri dhe Bosnie, përderisa nuk është larg nga mesatarja e Malit të Zi.

Në bazë të dhënave të paraqitura mbi përdorimin e instrumenteve të pagesave elektronike për vendet e ndryshme, mund të përfundojmë se Kosova është në drejtim të mirë dhe është e krahasueshme me shumë prej vendeve të rajonit mbi infrastrukturën që e disponon industria bankare.

REFERENCAT

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Pasqyra e të ardhurave të korporatave tjera depozituese, mars 2015, <http://bqk-kos.org/?id=55>;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Raporti mujor mbi instrumentet cash dhe jocash, shkurt 2015, <http://bqk-kos.org/?id=125> ;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Raporti tremujor mbi instrumentet cash dhe jocash, janar 2015, http://bqk-kos.org/repository/docs/SistemilPagesave/Tre_mujor.pdf;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Raporti vjetor mbi instrumentet e pagesave, shtator 2014, <http://www.bqk-kos.org/repository/docs/SistemilPagesave/Raport%20vjetor%20krahasues%20mbi%20instrumentet%20elektronike%201.pdf>

PJESA II

LAJME NGA INDUSTRIA BANKARE QË SHËNUAN MUAJIN PRILL

SË SHPEJTI SKEMA E GARANTIMIT TË KREDIVE

Panairi i përgjithshëm ndërkombëtar “Prishtina 2015”, është hapur të martën në fshatin Bërnice të Prishtinës. Kryetari i Odës Ekonomike të Kosovës, Safet Gërxhaliu ka thënë se panairi ndërkombëtar po organizohet për herën e 15 në Kosovë dhe numri i pjesëmarrësve në të është i madh. Ndërsa, Ministria e Tregtisë dhe Industrisë Hikmete Bajrami tha se qëllimi i këtij panairi është që të krijoj lidhje mes bizneseve të vendeve të ndryshme dhe se Qeveria do të vazhdoi mbështetjen për bizneset. Së shpejti do të funksionalizohet edhe skema e garantimit të kredive, si dhe do të ndryshohen disa ligje ne te mire te biznesit theksoi ministria Hykmete Bajrami. (Zeri, 30 prill 2015)

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS TAKOHET ME BQK PËR IMPLEMENTIMIN E STANDARDEVE TË BAZEL-IT

Sot, më datë 3 prill, Shoqata e Bankave të Kosovës e përfaqësuar nga drejtori ekzekutiv z. Petrit Balijs dhe kryetari i Komitetit Ligjor z. Agron Krasniqi, pritën në një takim pune ekipin e projektit për implementimin e standardeve të Bazel-it, i kryesuar nga z. Ralf Raab, këshilltar i lartë pranë departamentit të Mbikëqyrjes Bankare në BQK. Ky takim kishte për qëllim prezantimin e projektit të Implementimit të standardeve të Bazel, i cili veçse është në proces, si dhe të krijoj marrëdhënie bashkëpunimi mes SHBK, z. Raab dhe ekipit të tij i cili përfshin stafin nga BQK dhe konsulent të jashtëm.

Gjatë takimit u prezantuan objektivat e projektit për implementimin e standardeve të Bazel-it dhe format e bashkëpunimit me SHBK. Për këtë takim drejtori ekzekutiv i SHBK-së z. Balijs tha ‘Ky projekt ka një vlerë të veçantë për industrinë bankare në Kosovë pasi që paraqet përmbushje të kriterëve ndërkombëtare për funksionimin më të mirë të sistemit bankar dhe integriteteve të mëtutjeshme në arenën ndërkombëtare financiare. Ky projekt është duke u mbështetur nga organizata gjermane GIZ. (Botapress, 3 prill 2015)

RRITJA EKONOMIKE 4.4%

Ministri i Ekonomisë së Kosovës, Avdullah Hoti ka bërë të ditur se në Qeverinë e Republikës së Kosovës u aprovua Korniza Afatmesme e Shpenzimeve (KASH) për periudhën 2016 – 2018. Sipas tij, ajo vendos kufijtë buxhetor dhe kufijtë e të hyrave për këtë periudhë. “Është e rëndësishme së veçantë pasi pothuajse plotësisht i akomodon objektivat që i ka kjo Qeveri për 3 vitet e ardhshme të prezantuara në programin qeverisës, që është dorëzuar në Kuvendin e Kosovës”, tha ministri i Financave Avdullah Hoti, në konferencën për media, pas mbledhjes së rregullt të Qeverisë së Republikës së Kosovës. Sipas ministrit Avdullah Hoti, rritja ekonomike në vend në bazë të KASH-it parashihet që të jetë më e lartë sesa 2-3 vitet e fundit, pritet që të arrijë diku në 4.4 % mesatarisht për 3 vitet e ardhshme me tendencë që kjo të rritet. (Zeri, 30 prill 2015)

KOSOVA ME PROGRAM TË RI ME FMN-NË

Institucionet e Kosovës gjatë takimeve pranverore të Fondit Monetar Ndërkombëtar dhe Bankës Botërore të mbajtura në Uashington kanë arritur një marrëveshje në parim për një program të ri me Fondin Monetar Ndërkombëtar. Këtë e kanë konfirmuar gjatë një konference për media ministri i Financave Avdullah Hoti dhe guvernatori i Bankës Qendrore të Kosovës Bedri Hamza. Ky program, sipas ministrit të Financave Avdullah Hoti do të hapë mundësitë për projekte zhvillimore në Kosovë. “Kosova ka stabilitet makro fiskal dhe nuk ka nevojë për program më Fondin Monetar Ndërkombëtar për të ruajtur stabilitetin makro fiskal sepse ne e mbajmë vetë atë, por kemi nevojë për mbështetje të Fondit për të siguruar një kredibilitet të organizatat ndërkombëtare karshi financave publike, që ne të kemi mundësi që të hyjmë në kredi ndërkombëtare tek Banka Botërore dhe të organizatat tjera financiare ndërkombëtare që janë të gatshme të financojnë projektet e Qeverisë së Kosovës”, sqaron Hoti. (Telegrafi, 27 prill 2015)

DRAGHI: EUROZONA PO FITON VRULL TË RI

Shefi i Bankës Qendrore Evropiane tha të mërkurën se ekzistojnë “prova të qarta”, që programi i saj stimulues po e përmirëson ekonominë e vendeve të eurozonës. Presidenti i Bankës Mario Draghi tha se ekonomia e eurozonës “ka fituar një vrull të ri”, që nga fundi i vitit të kaluar dhe se ai pret që rimëkëmbja të “zgjerohet dhe forcohet ndjeshëm.” Banka është në fazat fillestare të blerjes së bonove me vlerë 1.1 miliard dollarë për të rritur aktivitetin e biznesit evropian dhe për të ulur papunësinë që arrin në 11,3 për qind. (Zeri i Amerikës, 16 prill 2015)

BANKAT ‘DORËSHTRËNGUAR’

Mekanizmat financiarë ndërkombëtarë dhe ekspertët e çështjeve ekonomike, iu bëjnë thirrje bankave komerciale që operojnë në Kosovë që të rrisin qasjen në financa. Sipas tyre, derisa këto banka janë mirë të kapitalizuara dhe të mbikëqyrura, duhet të lehtësojnë kushtet në dhënien e kredive. Fondi Monetar Ndërkombëtar, gjatë vizitës dy javore që i kishte bërë Kosovës kishte theksuar se “bankat komerciale në Kosovë janë të shëndosha dhe të mbikëqyrura mirë, por duhet që të bëhen në përgjithësi më shumë përpjekje për ta rritur qasjen në financa”. Milazim Abazi, ekspert për çështje financiare, në një prononcim për Radion Evropa e Lirë i quan të ashpëra kriteret e bankave për dhënien e kredive dhe mbi të gjitha sipas tij, normat e interesit janë të larta. Normat efektive të interesit për kredi, sipas raporteve të Bankës Qendrore të Kosovës, fillojnë nga 10.8 për qind, por kjo varet nga banka dhe lloji i kredisë. Në anën tjetër, Petrit Balijs, drejtor i Shoqatës së Bankave të Kosovës, për Radion Evropa e Lirë, thekson se bankat komerciale kanë pasur rritje të kreditimit gjatë vitit 2014. “Kjo është një shenjë e mirë që ka kreditim më të madh. Edhe bankat do të donin të ketë kreditim edhe më të madh, pasi që edhe likuiditeti është mjaft i lartë, por kjo varet nga kërkesat e bizneseve, sa do të ketë zhvillim ekonomik në vitin 2015 dhe a do të ketë rritje të kërkesës së bizneseve për kredi drejtë bankave”, shton Balijs. (Telegrafi, 3 prill, 2015)

BERZH: KORRUPSIONI NJË NGA PROBLEMET KRYESORE E TË BËRIT BIZNES NË KOSOVË

Gara nga ekonomia informale, problemet me furnizim me energji elektrike dhe praktikat korruptive janë identifikuar tri pengesat kryesore për të bërë biznes në Kosovë sipas një analize të Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim, (BERZH). Lajmi është bërë i ditur nga BERZH-i të enjten ku thuhet më një komunikatë për media se ekonomia informale është përmendur nga pronarët e bizneseve në Kosovë si sfida kryesore, duke u llogaritur si 66 për qind e problemit të të bërit biznes. Kjo shifër është më e larta në 30 shtete ku është bërë hulumtimi në fjalë. BERZH ka njoftuar se kjo është hera e pestë që së bashku me Bankën Botërore e kanë realizuar hulumtimin e quajtur “Ambienti i Biznesit dhe Afarizmi i Ndërmarrjeve” për vitet 2013 dhe 2014. (Zeri, Kosova Sot, 10 prill, 2015)

SHOQATA E BANKAVE REAGON PAS AKSIONIT TË VETËVENDOSJES

Shoqata e Bankave të Kosovës (ShBK) ka reaguar sot ndaj aksionit të djeshëm të aktivistëve të Vetëvendosje kundër kamatave të larta të bankave në Kosovë.

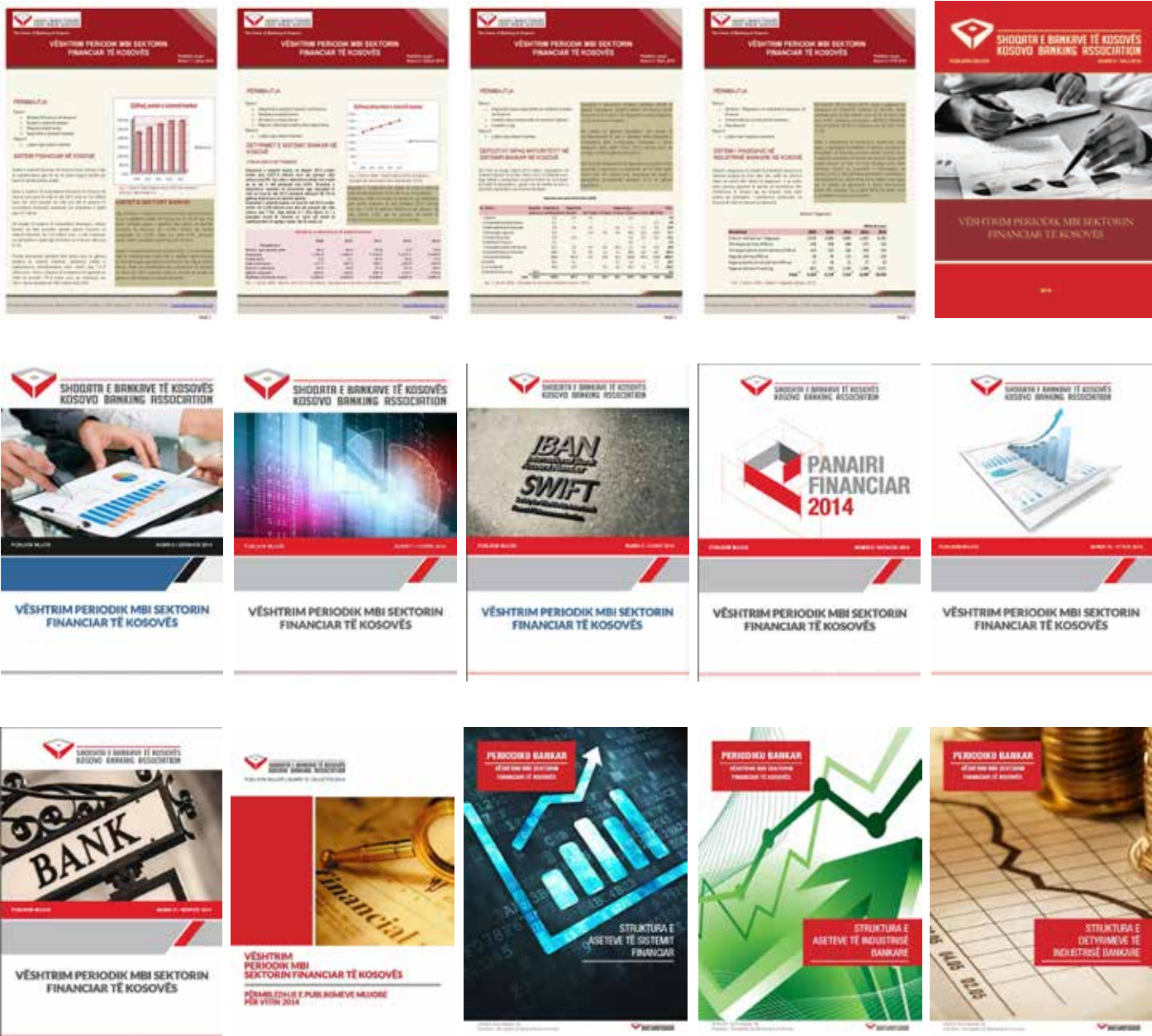
SHBK thekson se ‘liria e shprehjes është shumë e rëndësishme për zhvillimin e debatit dhe demokracisë në një vend dhe ne e respektojmë këtë parim, megjithatë, është mirë që ankesat apo pakënaqësitë të shprehen në mënyrë institucionale dhe në adresat e duhura ku pastaj mund të trajtohen dhe të kthehet përgjigja në lidhje me ankesat specifike. Bankat komerciale në Kosovë i kanë departamentet e tyre për ankesa dhe po ashtu ekziston departamenti për mbrojtjen e konsumatorit edhe ne Bankën Qendrore të Kosovës por edhe në Ministrinë e Tregtisë dhe Industrisë ku mund të adresohen çfarëdo shqetësimi apo ankese që mund të ketë ndonjë qytetar. Sa i përket pankartave të vendosura sot në bankat komerciale të Kosovës neve ende nuk kemi ndonjë konfirmim zyrtar se a janë të vendosura nga aktivistet e Vetëvendosjes siç është pohuar në media. Megjithatë, cilësdho organizatë që i takojnë këta aktivistë asnjëherë nuk e kanë marrë mundin që të na drejtohen për ndonjë takim apo diskutim ku ata mund ti adresojnë shqetësimet e tyre dhe ku mund të marrin informata më të sakta pasi që nga prononcimet e këtyre aktivisteve në media shihet se nuk i kanë informatat e sakta sepse citojnë se mesatarja e normës së interesit është 14% përderisa në realitet mesatarja është 9.3% e që është afër mesatares së rajonit.

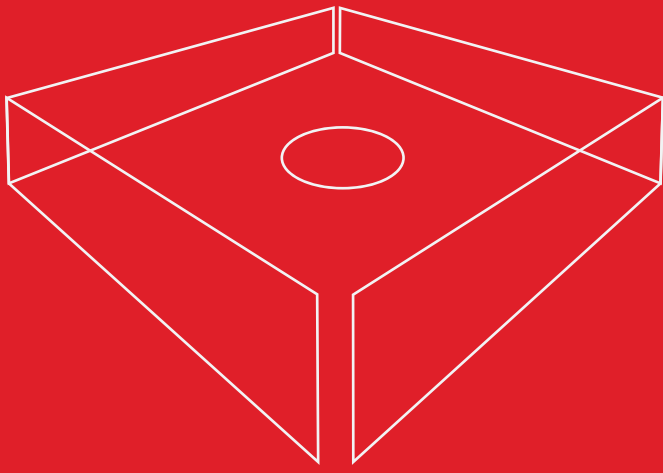
Në të njëjtën kohë ata bëjnë krahasime me normat e interesit në vendet e BE duke ditur mirë se Kosova ende nuk ka përmbushur kushtet për të bërë biznes si në vendet e BE-së dhe sigurisht që kjo reflekton edhe në normat e interesit, jo vetëm në Kosovë por në Ballkanin Perëndimor në përgjithësi. Normat e interesit kanë shënuar përmirësim të vazhdueshëm në Kosovë duke pësuar rënje për 30% në 5 vitet e fundit dhe duke shënuar norma njëshifrore për here të parë në vitin 2014. Nëse vazhdohet me këtë trend ne do të kemi ofertë edhe më të mirë dhe kreditim edhe më të madh nga bankat komerciale të Kosovës në vitet në vijim.

‘Ne mbesim të hapur për të gjitha organizatat e interesuara për të marrë më shumë informata në këtë drejtim dhe për të diskutuar trendet aktuale dhe sfidat me të cilat ballafaqohet sektori financiar në Kosovë’ thuhet në fund të reagimit. (RTK Live, 8 Prill, 2015)

PUBLIKIMET E SHOQATËS SË BANKAVE TË KOSOVËS

“Periodiku Bankar” është botim mujor i Shoqatës së Bankave të Kosovës duke filluar me publikimin e parë në muajin janar të vitit 2014. Publikimet mujore përmbajnë të dhëna dhe vlerësime të përgjithshme mbi sistemin financiar në Kosovë. Çdo publikim mujor trajton çështje të caktuara të sistemit financiar që për vëmendje kryesore ka sektorin bankar në Kosovë.
www.bankassoc-kos.com.

Qendra për Trajnime Bankare

TRAJNIMET E PLANIFIKUARA PËR VITIN 2015:

Menaxhimi i Mjeteve dhe Detyrimeve | 19 – 21 Janar

Produktet Bazike Bankare | 26 – 28 Janar

Trajnimi i Trajnerëve – Projekti për Edukim Financiar
23 – 24 Shkurt

Trajnimi i Këshilltarëve – Projekti për Edukim Financiar
25 – 27 Shkurt

Menaxhimi i Projekteve | 16 – 18 Mars

Taktikat e Avancuara për Negociim | 29 – 31 Mars

Certifikimi EFCB

Përmirësimi i Shërbimit, Komunikimit dhe Shitjes | Maj

Auditimi dhe Kontrolli i Brendshëm | 18 – 20 Maj

Menaxhimi i Risqeve Teknologjike

Shërbimi i Klientëve në Media Sociale

Biznesi Dokumentar – Letër Kreditë dhe Garancionet

Financimi i Projekteve

Për më shumë informata rreth regjistrimit apo programit, kontaktoni Qendrën për Trajnime Bankare në Shoqatën e Bankave të Kosovës.

038 246 171

kbtraining@bankassoc-kos.com

www.bankassoc-kos.com

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION

Design: Mithat Sejdiu